

สารคดี ภัคดีคำ : ศาสดราแลบง: วัฒนธรรมาทางวรรณศิลปี พัฒนาการ และความสัมพันธ์กับวัฒนธรรม
เขมร. (SASTRA LBAENG: LITERARY TRADITION, DEVELOPMENT AND ITS RELATIONSHIP
WITH KHMER CULTURE) อ. ที่ปรีกษา : อ.ดร.โกสัรุ่ง อามระดิษ, อ.ที่ปรีการ่วม : ผศ.ดร.ตรีศิลปี
บุญจร 629 หน้า.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการของศาสดราแลบงในฐานะประเภทวรรณกรรม
(Genre) วิเคราะห์ศาสดราแลบงในด้านลักษณะ รูปแบบ เนื้อหา และขนบวรรณศิลปี พร้อมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ
ศาสดราแลบงกับวัฒนธรรมเขมร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ศาสดราแลบงเป็นวรรณกรรมเขมรประเภทหนึ่งที่มุ่งให้ความบันเทิงควบคู่กับการสั่งสอน
หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เริ่มแต่งในพุทธศตวรรษที่ 23 ถึงพุทธศตวรรษที่ 25 ยุคแรกมีการเผยแพร่โดยการสวดเป็นทำนอง
และนำมาใช้เป็นตำราเรียนในวัด ต่อมาจึงมีการนำมาชำระจัดพิมพ์เผยแพร่ ศาสดราแลบงจัดแบ่งตามที่มาของเรื่องได้ 2 ประเภท
คือ ศาสดราแลบงที่มีที่มาจากวรรณกรรมชาดกและศาสดราแลบงที่มีที่มาจากนิทานพื้นบ้านและที่มาจากอื่น

กติกาวรรณกรรมของศาสดราแลบง ได้แก่ ศาสดราแลบงเป็นวรรณกรรมพระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบที่ได้รับ
อิทธิพลจากวรรณกรรมชาดก มีการเน้นแนวคิดสำคัญเรื่องกรรม หลักธรรมเรื่องกฎไตรลักษณ์ และหลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาอื่นๆ โครงเรื่องถูกกำหนดในกรอบแนวคิดสำคัญเรื่องกรรม นำเสนอความขัดแย้ง 3 ระดับ ได้แก่ ความขัดแย้งใน
ระดับครอบครัว ระดับสังคม และระดับศีลธรรม มีการกล่าวถึงสุบิน – นิमित หรือวิถีชีวิตที่ถูกกำหนดล่วงหน้า ตัวละครมีสาม
ประเภทได้แก่ ตัวละครที่เป็นมนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ รวมทั้งมีบทคร่ำครวญที่เกิดจากการพลัดพรากของตัวละคร

วัฒนธรรมาทางวรรณศิลปีในศาสดราแลบงประกอบด้วย รูปแบบคำประพันธ์ ได้แก่ บทกาถาคติ บทพรหมกิติ บทพินอล
บทอุษงคีลีลา บทพนทิลาก และบทพากย์ 7 - 8 ขนบวรรณศิลปีจำแนกเป็นบทชมเมือง บทชมธรรมชาติ ประกอบด้วย บทชม
ป่า บทชมสัตว์ บทชมโสม และบทอัสการย์

พัฒนาการของศาสดราแลบง แบ่งออกเป็น 4 ยุค คือ ยุคแรกจากศาสดราเทศน์สู่ศาสดราแลบง ยุคที่สองความบันเทิง
ควบคู่ศีลธรรม ยุคที่สามจากชาดกสู่เรื่องประโลมโลก ยุคที่สี่จากวรรณกรรมสำหรับสวดสู่วรรณกรรมสำหรับอ่าน ซึ่งเป็นยุค
สุดท้ายของศาสดราแลบง

ศาสดราแลบงสัมพันธ์กับวัฒนธรรมเขมรหลายประเภท ได้แก่ นาฏศิลปีเขมร จิตรกรรม ด่านานท้องถิ่น รวมทั้งสื่อร่วม
สมัยประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือนิทาน การ์ตูน ภาพยนตร์ เพลงสมัยใหม่ และวีซีดีการาโอเกะ

สาขาวิชา วรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา 2550 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรีกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรีการ่วม.....

4780910022 : MAJOR LITERATURE AND COMPARATIVE LITERATURE

KEY WORD: SASTRA LBAENG / BUDDHIST LITERATURE / KHMER LITERATURE

SANTI PAKDEEKAM: SASTRA LBAENG: LITERARY TRADITION, DEVELOPMENT AND ITS
RELATIONSHIP WITH KHMER CULTURE. THESIS ADVISOR: KLAIRUNG AMRATISHA, Ph.D.,
THESIS COADVISOR : ASST.PROF. TRISILPA BOONKHACHORN, Ph.D., 629 pp.

This dissertation aims to study the history and development of Sastra Lbaeng as a literary genre by analyzing its meters, form, content, literary tradition as well as the relation with Khmer culture.

It is found that Sastra Lbaeng is a genre of Khmer literature which provides both entertainment and Buddhist teaching simultaneously. Composed between the seventeenth and the early twentieth centuries, Sastra Lbaeng was firstly disseminated through recitation and being used as a kind of textbooks in Buddhist temples. Later, it was edited and published in book form. Sastra Lbaeng can be classified into two types according to the sources: the one which derives from Jataka literature and the one from folktales and other sources.

As a literary genre, Sastra Lbaeng consists of some principal characteristics. Firstly, Sastra Lbaeng is composed in the form of Buddhist literature particularly influenced by Jataka literature. Secondly, its main theme emphasizes the Law of Karma, the Law of Trilaksana and other Buddhist concepts. Thirdly, three major conflicts found in the plot are family, social and moral conflicts. Fourthly, dreams, omens and predestination are significant motives in the story. Fifthly, three main types of characters in Sastra Lbaeng include human, non-human and animal. Lastly, the account of lamentation when the main character is separated from the loved one is one of the important elements.

Seven meters used in Sastra Lbaeng include the Kakagati, the Bramagiti, the Pamnol, the Bhujangalila, the Bondolkak, the Bakya 7 (seven syllables) and the Bakya 8 (eight syllables). Literary conventions are employed in descriptions of the city, forest, animals, and women's characters as well as in erotic passages.

The development of Sastra Lbaeng can be divided into four stages: 1) from sermons to Sastra Lbaeng, 2) the stage of entertainment along with Buddhist teaching, 3) from Jataka stories to romances and 4) from texts for recitation to texts for reading.

The relationship between Sastra Lbaeng and Khmer culture can be found in traditional dance, mural paintings, local legends and many kinds of modern medias such as children books, cartoons, films, modern music and VCD karaoke.

Field of study Literature and Comparative Literature Student's signature.....

Academic year 2007

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....